

List oficjalny, dedykacja i ... słownictwo

Powoli zbliżamy się do wakacji, ale żeby na nie zasłużyć, musimy jeszcze trochę popracować. Na ten tydzień nauki zdalnej przygotowałam zadania z poznawaniem zagadnień **stylistycznych i słownikowych**, które pozwolą Wam sprawniej posługiwać się naszym językiem i wypowiadać się pisemnie w różnych formach w zależności od okoliczności. Niektóre zagadnienia znajdziecie w podręczniku (str. 304, 262, 75), ale zostały one omówione w sposób zbyt ogólnikowy, dlatego omówię je w komentarzu. Pracujecie więc w tym tygodniu z **podręcznikiem i kartą pracy**.

LIST OFICJALNY

Zaczynacie pracę od zagadnienia częściowo znanego, bo z formą listu mieliście już nie raz do czynienia. Proponuję uporządkowanie podstawowych informacji, zapisanie ich w zeszycie w formie notatki, a następnie napisanie listu w nowej odsłonie, czyli listu oficjalnego.

Jakie listy znacie? Na pewno prywatny, elektroniczny, poznaliście fragmenty listów wybitnych autorów, czyli Jana Sobieskiego i Juliusz Słowackiego, piszecie listy elektroniczne do mnie (przynajmniej niektórzy).

Poniżej znajdziecie uporządkowane informacje na ten temat, proszę je zapisać w zeszycie i oczywiście zapamiętać.

LIST OFICJALNY – *jest kierowany do osób publicznych, urzędów, instytucji; przybiera formę prośby lub wezwania do jakiegoś działania, zaproszenia, podziękowania czy powiadomienia; powinien być precyzyjny, rzeczowy, zwięzły; należy zachować dystans do adresata przy jednoczesnym do niego szacunku.*

List oficjalny, podobnie jak i prywatny, ma ustaloną kompozycję i stałe elementy.

- *Miejscowość i data w prawym górnym rogu kartki.*
- *Nagłówek.*
- *Wprowadzenie.*
- *Zasadnicza treść listu.*
- *Zwrot pożegnalny.*
- *Własnoręczny podpis.*

Zapamiętaj!

1. Tzw. zwroty grzecznościowe, czyli zaimki (Tobie, Ci, Twój...) czy wyrazy „Pan”, „Pani”, „Państwo” piszemy zawsze wielką literą.
2. List powinien być napisany poprawnie i estetycznie. Niezachowanie tej zasady lekceważy adresata i wystawia nam złe świadectwo.
3. List napisany na komputerze, a wysłany pocztą, trzeba własnoręcznie podpisać (oczywiście nie dotyczy to listu elektronicznego).

Przykładowy list oficjalny

Lublin, 10 maja 2020r.

Szanowny Panie Dyrektorze!

Jesteśmy uczniami klasy szóstej. Od dwu lat bierzemy udział w zajęciach koła teatralnego działającego przy naszej szkole. Możemy się poszczycić dużymi sukcesami nie tylko w naszym najbliższym środowisku, czego dowodem są wysokie miejsca zajmowane w różnych przeglądach teatrów szkolnych.

Od pewnego czasu intensywnie pracujemy nad inscenizacją baśni pt. „Kot w butach”, którą chcielibyśmy zaprezentować uczniom naszej szkoły, ale również wystąpić w konkursie wojewódzkim. Niestety, nie dysponujemy wystarczającymi środkami potrzebnymi do przygotowania scenografii i kostiumów. Prosimy więc o pomoc organizacyjną przy wypożyczeniu elementów dekoracji i kostiumów z profesjonalnego teatru lub wsparcie finansowe naszego przedsięwzięcia.

Z wyrazami szacunku
Aktorzy koła teatralnego „Skarpa”

Przydatne zwroty:

- *Szanowny Panie Dyrektorze!, Droga Redakcjo!, Czcigodny Panie Profesorze., Drodzy Mieszkańcy!, Szanowna Pani., Wasza Ekscelencjo!, Szanowni Państwo!, Wielebny Księżu Proboszczu.,*
- *Z góry dziękuję, Łączę wyrazy szacunku, Z poważaniem, Z wyrazami szacunku, Pozostając z szacunkiem, Szczęść Boże, Proszę przyjąć wyrazy szacunku.....*

Zapamiętaj!

List oficjalny piszesz, ponieważ zależy Ci na osiągnięciu ważnego dla Ciebie celu. Musisz więc sensownie umotywować swoją prośbę lub poruszaną sprawę (2- 3 argumenty są obowiązkowe).

Zadanie do wykonania:

Wyobraź sobie, że jesteś przewodniczącym klasy. Napisz list do Rady Rodziców w sprawie dofinansowania wyjazdu Twojej klasy na wycieczkę do Krakowa.

List prześlij do mnie (oczywiście drogą elektroniczną), a ja podejmę decyzję, czy będzie to pełne dofinansowanie (czyli w szkolnej nomenklaturze piątkowe) lub częściowe.

Oczywiście decydujące będzie zachowanie wszystkich cech listu, w tym listu oficjalnego, rzeczowa argumentacja, poprawny język.

DEDYKACJA

Kolejna ważna wypowiedź pisemna to dedykacja. Niektórzy z Was już zetknęli się z tą formą krótkiej wypowiedzi pisemnej. Proszę jednak o zapisanie notatki w zeszyte i zapamiętanie podstawowych informacji.

DEDYKACJA (z jęz. łacińskiego- dedicatio, czyli poświęcenie) ma dwojakie znaczenie:

1. Tekst, w którym autor informuje o poświęceniu komuś swojego dzieła
2. Tekst napisany przez ofiarodawcę przy okazji ofiarowania komuś czegoś.

Ważne!

- Dedykować możemy książkę, film, piosenkę, płytę, sztukę teatralną, obraz (pod warunkiem, że jesteśmy autorami książki, wiersza, filmu itd.)

Poniżej przykładowa dedykacja, która znalazła się w „Balladynie” J. Słowackiego:

AUTOROWI „IRYDIONA” Na pamiątkę „Balladynę” poświęca Juliusz Słowacki Paryż, d. 9lipca 1839
--

- Dedykację możemy napisać w książce, na zdjęciu, okładce płyty, albumie lub na innym przedmiocie, który ma być dla kogoś prezentem (w tym wypadku potrzebne jest nasze poczucie wdzięczności, szacunku, pamięci dla osoby obdarowanej prezentem).

Przykładowa dedykacja:

„Najważniejsze jest niewidoczne dla oczu” A. Saint-Exupery Drogiej Dianie, mojej najlepszej przyjaciółce- żeby zawsze miała mnie w sercu i pamięci. Ania Lublin, 3 lipca 2020r.
--

Cechy dedykacji:

- Krótki, zwięzły tekst.
- Wyraźnie zapisany cel dedykacji- urodziny, sukces w konkursie, ukończenie szkoły, ...
- Wskazany adresat i nadawca.
- Data i miejsce.
- Cytat, aforyzm, rysunek (może wzbogacać)- umieszczony na początku lub końcu.
- Piękne, estetyczne pismo.

Zadania do wykonania

1. *Ułóż dedykację, która mogłaby pojawić się w książce, Twojej lekturze w klasie szóstej, czyli zastąp autora i poświęć w jego imieniu książkę jakiejś ważnej dla niego osoby.*
2. *Podczas wakacji poznałeś kolegę (koleżankę) z zagranicy. Chcesz mu podarować książkę o naszym kraju. Napisz odpowiednią dedykację.*

SYNONIMY, ANTONIMY, HOMONIMY

Ostatnia część Twojej pracy to zestaw ćwiczeń utrwalający znaczenie terminów z zakresu słownictwa. W zeszyte zapisz niezbędne informacje, a **ćwiczenia wykonaj na karcie pracy dołączonej do tego komentarza.**

SYNONIMY- wyrazy o podobnym znaczeniu, inaczej wyrazy bliskoznaczne. Dzięki stosowaniu synonimów unikamy niepotrzebnych powtórzeń, błędów językowych, wyrażamy się precyzyjniej, czyniąc naszą wypowiedź bogatszą.

Np. droga- szosa, szlak, trasa, ulica, aleja...

piękna- cudowna, śliczna, urocza, zachwycająca...

książka- lektura, utwór, dzieło.....

ANTONIMY- wyrazy o znaczeniu przeciwnym.

Np. prawda- kłamstwo

jasny- ciemny

dzień- noc

mówić- milczeć

HOMONIMY- wyrazy o podobnym lub takim samym brzmieniu i pisowni, ale o różnym znaczeniu.

Np. bal (kawałek drewna)- bal (zabawa)

morze- może (Pojadę nad morze. Może pojadę nad morze.)

kot- kod (Kot Mruczek, kod pocztowy)

wierzę- wieżę (Wierzę, że wejdiesz na wieżę.)

Jednoznacznie znaczenie, i często pisownię, homonimów możemy dopiero rozpoznać dzięki innym formom tych wyrazów lub wypowiedziom, w których się pojawiają.

Np. Na placu nie ma wielu bali. W dobie koronawirusa nie ma żadnych balów.